

S O C I A L N I T E Č A J

*Imate misli, da boste drugi to
dela prebrali, da boste vprašali
na kaj in na kaj se pravi
li na misli.*

I. Prvo predavanje.

UVOD: O važnosti modernega socialnega vprašanja. ne bom govornil samo število brezposelnih, in pa dejstvo da stoji vprašanje, kako preurediti družbo danes v ospredju.

Poseben pomen družabnega vprašanja za nas kato-
ličane. Ali bomo imeli pri njegovem reševanju vodstvo, ali pa se bo vršilo proti nam? *Kajti pogled na Evropo je bistvo drugače ali gledamo na? v Kristovski državi - pr. materialistične vidke)*

Dosedaj hodili za drugimi. Nismo imeli svojega enakovrednega sistema. Prižnavanje, da je kolektivizem neizogiben, dokaz naše slabosti. *(Kajti, shodno v danes)*

Vendar bi se motil, kdor bi mislil da je dovolj ako se iz teh utilitarističnih razlogov pričenemo zanimati za to vprašanje. Kdor bi tako mislil bi nujno ostal na površju. Treba se lotiti dela iz notranje potrebe. Socialno vprašanje in delo za njegovo rešitev ni sport. Delati moramo ker ja nam to nalogo nalaga vest, ker smo po vesti dolžni delati ne le zase marveč tudi za družbo. Posebna dolžnost inteligence. *(Potrebujemo ljudi, ki bi se to lahko pravi)*

O metodi našega dela. Posamezna socialna vprašanja se ne dajo samostojno reševati. Življenje celota. Samo v okviru celote je rešitev. *(Združuje, medse, ali ost)*

Zato grešijo tisti, ki hočejo reševati družabno vprašanje samo z etičnega, ali n. pr. stanovskega ali pa samo z gospodarskega vidika. Lanko poudarjajo važnost posameznih takih vidikov, ne smejo pa prezirati ostalih. Samo tako pomagajo, drugače pa delajo zmedo ter škodujejo. *Še bolj v praksi*
na pr. lahko vidim pravnike, ki se ne zanimajo za stvar, ampak samo za denar
 Kdor pa hoče nastopati kot delavec pri reševanju družabnega vprašanja vobče, je dolžan seznaniti se prej z vsemi njegovimi področji. Šele potem more upravičeno nastopati kot pokretač za neko dolženo reformo družbe.

Tu se bomo omejili pred vsem na sociološko in gospodarsko plat. Medroslovno in moralnični stališče, ki ga zavzemamo je očitno in vsaj v jedru pri vseh enako. *Oni, ki bi se spoprijeli s tem, bi morali biti pripravljeni na vse, kar pride.*
 Pri razmotrivanju socioloških in gospodarskih problemov modernega družabnega vprašanja, se bomo držali načela, da se v vsakem predavanju omejimo samo na eno, dvoje ali troje misli. Tudi debata se bo držala teh meja. Drugače bi bilo vse delo brezupno.

+++++

I. Tezisa: Potreba konkretnega socialnega programa in sistematičnega dela za rešitev socialnega vprašanja. Krščanstvo samo na sebi ne zadošča.

Zlasti se motijo, ki mislijo da je družabno vpra-

šanje tako izrazito moralično v rašanje, da so vse druge njegove plati tako rekoč postranskega pomena, da nimajo bistvene važnosti. / "Rešite najprej veliko etično vprašanje, pa socialnih težkoč ne bo več", T. v Času: vsak, tudi popolnoma kolektivističen dmr gospodarski red je lahko dober - gre le za duha v katerem se gospodari. / Quadragesimo anno 78: Preosnova ustanov in prerod nravi / .128! /

[Vprašanje družbe - ali je prava? = danes]

Posebno zmotno je to stališče, ker ne bomo nikdar vseh izpreobrnili. V modernem življenju to odločilno. Zakaj ako jih pojde le nekaj svojo pot - bodo še lažje vse podjarmili.

II. Teza: Relativnost vsake zamisli o preosnovi sodobne družbe. Take praktične zamisli o reformi družbe ki bi moral nanjo pristati vsak kristijan ni in je ne more biti. Krščanska reforma družbe je lahko samo produkti različnih nazorov in stremljenj ki se naslanjajo na osnovna krščanska socialna načela. Tu je tičala ona najusodnejših zmot solif darističnega krščanskega socialnega pokreta. To ga je namreč soblilo da je ostajal v najbolj kočljivih pa perečih vprašanjih na površju. Hotel je vsem ustreči, pa ni ustregel nikomur. Življenje je bolj zamotano nego smo vajeni misliti. Resnica v socialnih stvareh največkrat ni očita. Še težje je pripomoči pravici do veljave.

*[Vse gospod...
...
...
...
...]*

[Družina kot...]

*[...
...
...]*

III

Logična posledica teh dejstev je tudi že, da je v družabnem življenju in posebe pri družabni reformi kompromis neizogiben. - ~~brezkompromisno~~ kakšnih ~~je~~ ~~ta~~ ~~kompromi~~

More je sam poli. kliča evolucije a smikale evolucije! (Sankt)

v družabni reformi

1/ ker se ~~brezkompromisno~~ ne da nič izvesti 2/ za nas katoličane posebe še ker ne smemo nikomur delati krivice.

Gre le za to kakšen je ta kompromis, ali je dober ali slab. Dober kompromis je težko doseči. Zato se mnogi postavljajo raje na stališče brezkompromisnosti. Ako ne izvira to iz nevednosti je dokaz pomankanja vere vase in v lastno nesposobnost. *(Pomni pri razredu bje bna a jvli o tve)*

III točka. Sodobno družabno vprašanje moramo reševati ne sodobnih osnovah. *(N. p. Alondoro encicija prej - danes, vprašanje prave pla)*
Pravna delovna vprašanja
Kamotije vil - ne a kralj a prij!
Bistvene posebnosti sodobnega družabnega in posebe še gospodarskega življenja. Razlika nsproti naturalnemu gospodarstvu. Vsestranska medsebojna povezanost in odvisnost. Posamezen podjetnik ni sam svoj gospodar. Vloga gospodarske politike. Sploh prevladuje danes v družabnem življenju politične okolnosti in vidiki.

Akutnost sodobnega družabnega vprašanja zaradi posebnih psiholoških okolnosti. / Casopisje. Povdarjanja dru-

Na sveobuhvatni razvoj

1) formulacije osnovne dugoročne pripreme

(Nacionalni programi i dokumenti)

II. Pravna i ekonomski aspekti, da se omogući harmoničan razvoj (Nacionalni programi i dokumenti)

imaju recepti po ka-
kavim bi bilo naenkrat
& u delu)

(To mora stajati u osnovi
svakog razvoja i
ekonomije)

2) formulacije i razvoj politike

dužda i politika: (Ne puštati u proizvodnju - da
be vrže razvoj; osnovni su razvoj
gospodstva, pa vrže dužda i politika)

[trajnost - razvoj; razmišljanje u potrebama
a) razvoj = razvoj razvoja razvoja razvoja]

b) razvoj i razvoj u razvoju
(razvoj da se razmišlja)

Razvoj i razvoj; Medicinske oblasti

Nacionalni i svetski programi

III. Struktura razvoja politike i razvoj
Pravna i politika (razvoj i politika po
duždu)

Struktura razvoja politike i razvoj
Pravna i politika
Pravna i politika
Pravna i politika

5/ Puffery

žabnih krivic./

Tudi z našega krščanskega vidika napačno sklicevati se pri tem na stare cerkvene očete.

IV. Osnove obstoječega družabnega reda.

a/ Sociološke osnove: Načelna svoboda in enakopravnost vseh ljudi. Razlika nasproti prejšni dobi - *Tudi a skupnost in - iji*
Popolne svobode ni - ako naj bojo ljudje enakopravni.
Boljševizem in načelo svobode in enakopravnosti.

b/ Gospodarske osnove: Svoboda v izbiri dela in konzuma ter zasebna lastnina. Razlika nasproti prejšni dobi.
Boljševizem in svoboda v izbiri dela in konzuma.
Pri lastnini ne gre za formalno, juristično plat, marveč za to da človek lahko z nekimi stvarmi ~~pojmu~~ do neke mere svobodno razpolaga. - Boljševizem in lastnina.

Medsebojna odvisnost sociol ških in gospodarskih osnov današnjega družabnega reda.

(vse to da bi se jim kar udeležilo)

Vse te osnove so ukoreninjene v ljudeh. *W. H. R. ...*
gre za vsaj nekaj, kar bi od tega ...

Vprašanje evolucije in revolucije se v tej zvezi pokaže v drugačni luči. Tisti gre le za primerno omejitve
osnov na katerih sloni moderna družba. *Pa tega vprašanja*
ne moremo reči

Za revolucijo se navadno navdušujejo kjudej

Revolucije p ...

a/ tisti ki ne poznajo za kaj gre *dela,*
b) " " se vključijo podobe, utrogi

Krščanski socialni aktivizem.

~~Sluga~~ Pripomba o imenu. Stvarno gre za isto kar smo prej imenovali krščanski socializem. Zaradi tistih ki razumejo pod kršč. soc., pokristjanjeni marksizem smo izbrali novo ime.

I. Krščanski soc. aktivizem : Njegova osnova so krščanska načela, vobče, posebe še krščanska socialna načela izražena v papeških okrožnicah. /S tega vidika je zveza med KSA in marksizmom nemogoča, / *Bes kršč. ni socialnega družabnega reda*

II. Aktivizem. Naše izhodišče je pojmovanje o družbi in družabnem življenju, kakor sem ga tu razvil. Če smo družba mi potem bo taka kakršni smo mi, in kolikor se bomo znali v nji uveljaviti.

Nujnost borbe v družabnem življenju. /Dokler so ljudje živeli gospodarsko vsak zase ni bilo tega. /Delitev dela. Tu hoče vsak stan zase čim več ugodnosti.

Najbolj očito v menjalnih odnosih kjer gre za čim večji dobiček. /Tudi v kolektivističnem družabnem redu bi to stremenje po čim večjih ugodnostih ostalo. /*Borba med posamezniki*
ni ni' gospodarski in splošni! [Tabela = družabni interes]
 To medsebojno tekmovanje, ta borba ni negativna, predstavlja pozitivno družabno silo. /Tu se šele pokaže ka j je prav ter se uveljavi /Solidaristični pokret tega ni uvidel.

Boj pa ne smem biti načelen, boj iz principa. Načelo

zajemno sodelovanje. Pot k temu pa vodi preko borbe tekmovanja in borbe. Ta se mora vršiti v duhu pravičnosti in spravljalivosti. Velja za obe strani / KSA ne taji razrednega boja marveč vidi v njem sredstvo da se spozna kaj je prav in da se temu pripomore do veljave.

Nujnost kompromisa. a/ Radi omejenost našega spoznanja
 b/ ker ne zmoremo vselej vsega. Pripravljenost za kompromis je mujna posledica krščanskega stališča. Krivice ne smemo hoteti. *Ni nek kompromis slab! Kompromis odklanja učelus samo tisti, ki je neupraben.*
 III. Gospodarsko: Marksističen nauk odklanjamo ker ne vodi k cilju. Tudi marksizmu je ta nauk samo sredstvo za agitacijo.

14
a/Dejstvo izkoriščanja priznavamo, čeprav zavračamo
običajno vrednostno teorijo. Gremo daj od marksizma ker pov-
darjamo tudi izkoriščanje konzumentov, ki je danes mnogokrat
še važnejše od izkoriščanja delavcev. *Obstoje huda prepoved*

b/Namesto podržavljenja vsega gospodarstva, postav-
ljamo mi zahtevo podružabljenja, to se pravi, da se imajo vsaj
važnejše gospodarske panoge in podjetja podrediti družabnim
vidikom in interesom. Namesto ~~gospodarskega~~ etatizma v gospodarstvu
stopa po našem družabno organizirano gospodarstvo: Zadružništvo
komunalizacija, sindikalizacija.

c/Glede zasebne lastnišnje in brezdelnih dohodkov priz-
navamo in zahtevamo vse omejitve, ki so potrebne radi tega
da se stre premoč kapitala in da bodo vsi deležni sadov kapitla

Tudi v tem oziru ni potreba niti najmanj da bi mi
kjer koli zaostajali za marksistič - kolikor so njihove zah-
teve realne in koristne.

d/Glede posebne zaščite delavstva smo tudi že v prak-
tičnem delu ~~vedno~~ pokazali da smo za vse tiste ukrepe, ki
so zmožni ^{ip}promoči delavstvu do človeka dostojnega in stanu
primernega življenja. Tudi v tem pogledu (n.pr glede vseh
vrst socialnega zavarovanja in posebne delavske zaščite)
ne zaostajamo ali vsaj ni treba da bi zaostajali za marksisti

V celoti: Nikjer ni nobenega stvarnega razloga da
bi se morali mi v svojem delu za rešitev socialnega vpra-
šanja naslanjati na marksizem ali ga kakorkoli posnemati -
posebno ne v njegovih zmotnih osnovnih naukih in nazorih.

res
"Kdor/hoče biti glasnik ~~evangelija~~, naj se prizadeva so-
cialistom pokazati, da se njih zahteve, kolikor so upravičene,
mного krepkeje branijo z načeli krščanske vere in mnogo bolje
pospešujejo s silami krščanske ljubezni." /Quadr. a. 117/

Svede, koni in od uče & delovosti; borbenosti in
Lilovosti: ! Akkivizari.

Takže pobrat potlypa leadehke pe
vale

Socialni tečaj v Kranju ~~9. in~~ 1., 9. in 23 apr. 1933.

1/ Družba in družabno življenje

2/ Temelji današnjega družabnega reda

3/ Kapitalizem, njegove dobre in slabe strani

4/ Delavec in podjetje

5/ Marksistično reševanje soc. vprašanja.

6/ Krščanski socialni aktivizem.

ad
ledy